



Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 5 februari 2013
Ons kenmerk CS/CC/2013/37474
Contactpersoon A.M. de Groot
Doorkiesnummer 023-5113044
E-mail agroot@haarlem.nl
Onderwerp Financiële ontwikkelingen 2013/2018

Geachte leden,

Het college van B en W wil u met deze brief informeren over een aantal financiële ontwikkelingen en de gevolgen die wij daarvan verwachten voor de financiële meerjarenraming. Ook doet het college u een procesvoorstel richting de kadernota, begroting en nieuwe coalitieperiode. Het college wisselt graag met u van gedachten over de inhoud van deze brief tijdens de vergadering van de commissie Bestuur op 14 februari a.s.

Financiële ontwikkelingen

Ter voorbereiding op de Kadernota 2013 heeft het college de financiële ontwikkelingen sinds het vaststellen van de Programmabegroting 2013-2017 in kaart gebracht. Bij de begrotingsbehandeling in november 2012 liet de meerjarenraming, inclusief de extra bezuinigingen van twee maal € 8 miljoen, nog een positief beeld zien voor de jaren 2014 tot en met 2018, met uitzondering van het jaar 2015. Het college heeft toen de belangrijke kanttekening gemaakt dat de rijksbezuinigingen die naar verwachting uit het regeerakkoord voortvloeien nog niet in die meerjarenraming waren verwerkt. Reden hiervoor was dat de bezuinigingen van het Rijk op dat moment nog onvoldoende helder waren. Dit gold voor zowel de algemene uitkering als de decentralisatie uitkeringen.

Een geactualiseerd begrotingskader is opgenomen in bijlage 1. De financiële ontwikkelingen sinds de begroting worden kort toegelicht. De ontwikkelingen zijn als volgt gecategoriseerd:

- A. Tegenvallers als gevolg van *eigen besluitvorming*, zoals het afschaffen van de langdurigheidstoeslag, het mogelijk verlagen van de interne omslagrente en het niet volledig realiseren van de inkoopstaakstelling. Het structurele nadeel als gevolg van eigen besluitvorming bedraagt vanaf 2013 rond de € 2,5 miljoen per jaar. Hiervoor moeten nog bestuurlijke afwegingen gemaakt worden, die mogelijk tot een lager nadeel kunnen leiden.



- B. Tegenvallers als gevolg van *externe effecten veroorzaakt door marktomstandigheden*, zoals lagere verkoopopbrengsten van de vrijgekomen gemeentelijke huisvesting en een correctie op het te optimistisch ramen van vastgoedopbrengsten. Het structurele nadeel als gevolg van deze externe effecten bedraagt vanaf 2013 bijna elk jaar meer dan € 3 miljoen per jaar.
- C. Tegenvallers als gevolg van *externe effecten veroorzaakt door de rijksoverheid*, zoals de korting op het Btw-compensatiefonds, hogere pensioenpremies en een lagere algemene uitkering, die vooral veroorzaakt wordt door het afkomen van de middelen voor onderwijshuisvesting. Het structurele nadeel als gevolg van externe effecten rijksoverheid neemt toe van ruim € 3 miljoen in 2014 naar meer dan € 9 miljoen in 2017 en 2018.

Bij het doorlopen van de onderwerpen in de financiële meerjarenraming ziet u dat een aantal ontwikkelingen al langer bij u bekend is (zoals de fors lagere algemene uitkering en het afschaffen van de langdurigheidstoeslag). Andere ontwikkelingen echter zijn recent en worden naar aard en omvang nader onderzocht door het college. Dit betekent dat het college nog een slag om de arm houdt bij de gemelde ontwikkelingen en de daarbij ingeschatte bedragen.

Ondanks deze onzekerheid meent het college er goed aan te doen om de gemeenteraad vroegtijdig te informeren. Ook zonder volledige zekerheid kunnen we concluderen dat het Haarlem niet gaat lukken om een structureel sluitende meerjarenraming te presenteren zonder aanvullende maatregelen.

Het geactualiseerde kader laat voor alle jaren forse nadelen zien, met een uitschieter van ruim € 12 miljoen in 2015. Er is geen rekening gehouden met eventuele nadelen uit de decentralisaties (sociaal domein) en nog niet alle pm posten zijn ingevuld. Anderzijds kan in de meerjarenraming nog een aantal bestuurlijke afwegingen worden gemaakt om de nadelen te beperken, zoals het niet verlagen van de omslagrente en ook door de korting van het Rijk op de middelen voor onderwijshuisvesting rechtstreeks door te vertalen naar de onderwijssector.

Ontwikkeling algemene reserve

In de Programmabegroting 2013-2017 is in de paragraaf weerstandsvermogen nog uitgegaan van een stand van de algemene reserve per ultimo 2012 van € 46,8 miljoen. Op basis daarvan werd de zgn. ratio weerstandsvermogen berekend op 1,8 een kwalificatie die 'ruim voldoende' krijgt.

Inmiddels weten we dat de algemene reserve fors zal afnemen. Als we rekening houden met het nadeel uit de 3^e financiële bijstelling van december 2012, het verwachte nadeel op de jaarrekening 2012 van ca. € 12,3 miljoen en de begrote toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve in 2013, dan neemt de stand van de algemene reserve af tot ca. € 22 miljoen. De ratio weerstandsvermogen daalt dan tot 0,8 wat we moeten kwalificeren als 'matig'. (Programmabegroting 2013-2017, blz. 159-159).

Dit alles heeft als consequentie dat de algemene reserve nauwelijks meer ingezet kan worden om nadelen af te dekken. Omdat het inventariseren en het uitwerken van voorstellen voor aanvullende bezuinigingen enige tijd vergen, is het soms onontkoombaar de algemene reserve incidenteel te gebruiken om tekorten in het lopende jaar te overbruggen. Voor de periode na 2013 zou de algemene reserve niet



meer mogen worden aangewend om tekorten te dekken, omdat er dan onvoldoende weerstandsvermogen resteert om de risico's uit de Haarlemse risicoparagraaf te kunnen afdekken. Dit zal ook onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland, beamen. Behalve op de reservepositie van Haarlem, zal de provincie ook toetsen of de meerjarenraming materieel sluitend is, met name de eerstkomende jaren.

Haarlem financieel gezond

Haarlem staat er financieel slechter voor dan bij de Programmabegroting 2013-2017, dat maken het bijgestelde kader en de verwachte ontwikkeling van de algemene reserve ons duidelijk. Wij zijn van mening dat er vergaande maatregelen moeten worden genomen om een van de belangrijkste afspraken uit het coalitieakkoord waar te maken. We kunnen Haarlem namelijk alleen financieel gezond maken door bij te sturen.

Het college is van plan om na te gaan hoe de meerjarenraming in positieve zin kan worden omgebogen:

- inventariseren welke bestemmingsreserves (dus niet de algemene reserve) kunnen worden aangewend om de verwachte tekorten incidenteel en op de korte termijn te reduceren;
- inventariseren van bezuinigingsmogelijkheden. Het college is van mening dat zowel het schrappen of verminderen van taken, het verhogen van inkomsten als het terugbrengen van kosten in de rede liggen;
- het college verwacht niet dat er nog veel bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd door extra efficiencymaatregelen. Vanuit de bezuinigingsopgave van € 35 miljoen ligt er nog een forse taakstelling. Voor 2014 is een bedrag van € 1,3 miljoen bovendien nog niet ingevuld.

Het college hecht er aan op te merken dat Haarlem nu geen geld heeft om nieuwe dingen op te pakken. Het college wordt nog regelmatig benaderd met voorstellen die extra geld kosten. Bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe beleidsvoorstellen, maar ook door instellingen die het financieel moeilijk hebben. Haarlem heeft hier echter niet of nauwelijks mogelijkheden toe.

Relatie met de extra twee maal € 8 miljoen bezuiniging in 2013 en 2014

Vorig jaar heeft de gemeenteraad besloten om (aanvullend op de bezuiniging uit het coalitieakkoord die oploopt tot € 35 miljoen in 2018) nog eens twee maal € 8 miljoen te bezuinigen in de jaren 2013 en 2014. Uiteraard zijn deze bezuinigingen verwerkt in de bijgestelde financiële meerjarenraming.

Uit het geactualiseerde begrotingskader blijkt dat ondanks deze aanvullende bezuinigingen de meerjarenraming niet meer sluitend is, zelfs niet voor de jaren 2013 en 2014.

Het kader laat voor 2013 een tekort zien van € 4,7 miljoen, inclusief onzekerheden. Voor 2013 zal een uiterste poging worden ondernomen om de tegenvallers op te vangen door zoveel als mogelijk maatregelen te treffen. Het is niet uitgesloten dat toch een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve. Als in 2013 toch een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve daalt de kwalificatie van het weerstandsvermogen verder van 'matig' naar 'onvoldoende', daarom kan de



algemene reserve niet ook beschikbaar zijn voor de noodzakelijke oplossingen vanaf 2014.

Bezuinigingen 2013/2014 en 2015 en verder

Op basis van alle bovenstaande informatie wil het college met de raad in overleg over hoe Haarlem het komende jaar tot een structureel gezonde financiële situatie kan komen. Zodat we ons kunnen blijven houden aan deze belangrijke afspraak uit het coalitieakkoord. 'Structureel gezond' houdt in dat we de problemen niet doorschuiven naar een volgende coalitieperiode. We moeten dus niet alleen besluiten nemen over hoe om te gaan met de financiële problematiek voor de jaren 2013 en 2014, maar de voorbereiding ter hand nemen van bezuinigingen waarover een volgende coalitie moet besluiten.

Daarom stellen wij het volgende voor:

- de lopende takeninventarisatie wordt met prioriteit afgerond. Het college legt deze in maart voor aan de gemeenteraad;
- het college stelt de raad voor om op basis van de resultaten uit de takeninventarisatie een kerntakendiscussie voor te bereiden;
- bij de Kadernota 2013 doet het college een voorstel aan de raad voor een te bezuinigen bedrag in 2014. Op basis van de nu beschikbare informatie zal dit bedrag op ca. € 5 á 6 miljoen uitkomen om tot een sluitende begroting te kunnen komen. Bij de Kadernota 2013 zal het college u ook een voorstel doen in hoeverre het mogelijk is deze taakstelling in te vullen door het aanwenden van bestemmingsreserves (dus niet de algemene reserve) en/of het verhogen van inkomsten en/of kostenreductie. (N.B. deze bezuiniging komt boven op de eerder gemelde nog in te vullen efficiencytaakstelling van € 1,3 miljoen in 2014);
- bij de Kadernota 2013 doet het college ook een voorstel aan de raad over de omvang van de benodigde bezuinigingen vanaf 2015. Op basis van het geactualiseerde begrotingskader gaan we uit van ca. € 8 á 10 miljoen structureel, waarop de bezuinigingen die vanaf 2014 structureel doorwerken in mindering worden gebracht. Het bepalen van de feitelijke bezuinigingen (oftewel het bepalen welke taken worden gestopt respectievelijk verminderd) is aan de nieuwe coalitie, die zich kan baseren op de resultaten van een door de raad te voeren kerntakendiscussie. Het college zal voorafgaand aan de Kadernota 2013 een onderbouwd voorstel doen aan de raad welke taakdomeinen (indicatief) welke bezuiniging kunnen opleveren.
- gezien de korte voorbereidingstijd van de bezuinigingen en de forse opgaven in met name 2014 en 2015 verwacht het college dat er in 2013 incidenteel een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve. Om niet verder weg te zakken in de beoordeling van ons weerstandsvermogen, moeten we het inzetten van de algemene reserve daartoe beperken. Wij stellen de raad voor om eventuele meevallers, die zich de afgelopen jaren helaas steeds minder voordoen, bij voorkeur toe te voegen aan de algemene reserve, zodat die weer op voldoende niveau kan komen.

We constateren dat de financiële crisis nog niet voorbij is, en dat Haarlem niet aan de gevolgen daarvan ontkomt. We staan voor een stevige opgave, niet alleen omdat



Haarlem

5

we extra moeten bezuinigen, maar ook omdat er belangrijke ontwikkelingen zijn die onze aandacht vragen, zoals de ontwikkelingen in het sociaal domein. Wij moeten een goede balans zien te vinden tussen het saneren van de gemeentefinanciën en het verbeteren en vernieuwen van de prestaties die de Haarlemse burger van ons mag verwachten.

Het college hecht er bijzonder aan om goede afspraken met u te maken hoe we deze opgaven ter hand nemen en hoe wij onze burgers en instellingen daarbij betrekken.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

De gemeentesecretaris,

de heer J. Scholten

De burgemeester,

mr. B.B. Schneiders



Geactualiseerd begrotingskader 2013-2018

Geactualiseerd begrotingskader 2013-2017							bedragen x € 1,000	
Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Toelichting	
A Meerjarenraming uit vastgestelde Programma-begroting (incl. 2 maal 8 mln.)	0 n	-2.023 v	980 n	-5.624 v	-8.338 v	-10.553 v	Bron: Programmabegroting 2013-2017	
1 Doorwerking berap-2	333 n	-49 v	-113 v	-305 v	-493 v	-435 v	In de begroting 2013 is rekening gehouden met de gevolgen van berap-2 van 2012. De ze berap is uiteindelijk iets gewijzigd vastgesteld. Het verschil komt ten laste van het begrotingskader	
2 Doorwerking 3e financiële wijziging 2012	190 n	302 n	302 n	302 n	302 n	302 n		
3 Het college heeft toegezegd de overschrijding van de 3e financiële wijziging in 2013 e.v. te compenseren	-532 v	-302 v	-302 v	-302 v	-302 v	-302 v	Verschil tussen € 532.000 en € 190.000 ofwel € 342.000 wordt veroorzaakt door een verlaging budget software ter dekking van overschrijding in 2012	
4 Structurele doorwerking Haarlemse belastingvoorstellen (2012/397513)	-664 v	-664 v	-664 v	-664 v	-664 v	-664 v		
B Meerjarenraming incl. bijstellingen sinds vastgestelde Programmabegroting	-673 v	-2.736 v	203 n	-6.593 v	-9.495 v	-11.652 v	Incl. wijzigingen n.a.v. 2e berap en 3e fin. bijstelling 2012, belastingvoorstellen en besluit van college om nadelen uit 3e fin. bijstelling te compenseren met aanvullende bezuinigingen	
Potentiële tegenvallers								
A Eigen besluitvorming								
<u>Vastgoed</u>								
5 Mogelijk hogere lasten beheerplan vastgoed	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Min/max variant wordt voor kadernota aangeleverd	
Sloopkosten van Adrichemlaan 1	530 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	Conform B&W-besluit 15/1	
<u>Langdurigheidstoelag</u>								
7 Niet afschaffen langdurigheidstoelag	170 n	170 n	170 n	170 n	170 n	170 n	Motie van de raad zonder dekking	
<u>parkeren</u>								
8 Mogelijke invoering parkeerfonds	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Onderwerp van nadere bestuurlijke afweging	
Uitvoering parkeervisie en invulling taakstelling op parkeerbaton	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	voor de kadernota wordt nadere afweging voorgelegd	
<u>Grondwater</u>								
9 Problematiek van stijgend grondwater	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	voor de kadernota wordt nadere afweging voorgelegd	
<u>Rente</u>								
10 Inschatting resultaat 2012 (renteresultaat)	550 n	550 n	550 n	550 n	550 n	550 n	5% van € 11 mln., het geraamde nadeel over 2012	
Nadeel als gevolg van verlaging rente-omslag. Een verlaging met 1% (van 5 naar 4%) leidt tot een structureel nadeel van € 1 mln.			1.000 n	1.000 n	1.000 n	1.000 n	Vergt nadere bestuurlijke afweging. Verlaging van de omslagrente levert per saldo een nadeel op van € 1 miljoen per 1 %, vanwege de doorberekening van rente in grondexploitaties, projecten en kostendekkende producten	
<u>Archief</u>								
Voldoen aan eisen archiefinspectie (wegwerken achterstanden archief)	?	?	?	?	?	?	Uitwerking wordt voor kadernota aangeleverd	
<u>ICT</u>								
Budget ICT (o.m. beveiliging data)	?	?	?	?	?	?	Uitwerking wordt voor kadernota aangeleverd	
Extra lasten masterplan digitalisering	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Uitwerking wordt voor kadernota aangeleverd	
<u>Inkoopstaakstelling</u>								
De inkoopstaakstelling van € 2,8 miljoen kan gedeeltelijk niet gerealiseerd worden	1.270 n	1.420 n	1.170 n	920 n	920 n	920 n	Gelet op de behaalde resultaten tot nu toe wordt een lagere realisatie van de inkoopstaakstelling verwacht.	
AL Ruimte voor nieuw beleid	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n		
G								
AL Realisatie bezuinigingsstaakstelling	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n		
G								
Realisatie reeds ingevulde taakstelling (€ 35 + 8 mln.)	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Afgezien van de inkoopstaakstelling geeft de realisatie nog geen aanleiding tot verdere verminderingen.	
Totaal eigen besluitvorming	2.520 n	2.140 n	2.890 n	2.640 n	2.640 n	2.640 n	Waaronder Vastgoed, langdurigheidstoelag, verlagen omslagrente	



Haarlem

7

B	Externe effecten markt								
10	Opbrengst verkopen vastgoed	1.000 n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Opbrengsten uit verkoop vastgoed worden naar huidig inzicht de komende jaren niet gerealiseerd. Na 2013 is geen rekening meer gehouden met opbrengsten uit verkoop t.g.v. de algemene reserve. Wel is in 2014 en 2015 nog twee keer een opbrengst van € 1 mln. geraamd, toe te voegen aan de reserve vastgoed. Dit betekent dat de reserve niet meer wordt gevoed. De functies de kaders en mogelijke voeding van deze reserve zullen bestuurlijk geagendeerd worden.
5	<u>Weerstandsvermogen vastgoed</u> Gelet op de te verwachten risico's commercieel vastgoed en grondexploitaties is versterking weerstandsvermogen vastgoed/Algemene Reserve noodzakelijk. Zeker nu er vastgoed overgaat van de grondexploitaties naar vastgoed (met waardevermindering) en de graszaadscenario's bij de grondexploitaties langer moeten worden doorgetrokken. Daarnaast vervallen ISV-bijdragen. Hierdoor is voor de periode 2014-2018 € 1,5 mln. nodig voor saneren en tegenvallers vastgoed beheer en ontwikkeling, daarna overgaand in ontwikkeling als vervanger van de ISV	1.500 n	1.500 n	1.500 n	1.500 n	1.500 n	1.500 n	1.500 n	Aan de reserve vastgoed is de afgelopen jaren steeds onttrokken en de reserve is nagenoeg uitgeput. Daarbij daalt de algemene reserve fors o.m. door verwacht tekort over 2012. Nadere onderbouwing volgt bij de kadernota
10	<u>Gemeentelijke huisvesting</u> Vervallen verkoopopbrengsten krediet gemeentelijke huisvesting	865 n	1.347 n	1.745 n	1.692 n	1.641 n	1.590 n	1.590 n	Bij de aanvraag van het krediet (RB 14/2007) is rekening gehouden met een dekking van de investering door de verkoop van 4 gemeentelijke panden voor een bedrag van € 8 miljoen. Gelet op de vastgoedmarkt is het niet realistisch dat binnen 5 jaar deze dekking wordt gerealiseerd. De nadelen worden ten laste van het begrotingskader gebracht.
	Totaal externe effecten markt	3.365 n	2.847 n	3.245 n	3.192 n	3.141 n	3.090 n	3.090 n	
C	Externe effecten rijk								
	<u>Pensioenpremie</u>								
10	Doorwerking hogere pensioenpremie ABP van 1,03%	395 n	395 n	395 n	395 n	395 n	395 n	395 n	Niet geraamde verhoging van pensioenpremie werkgever
	<u>Financiële gevolgen rijksbeleid BTW-compensatiefonds</u>								
	Bezuiniging op BTW-compensatiefonds		6.500 n	5.900 n	5.300 n	4.700 n	4.100 n	4.100 n	Gebaseerd op onderhandelingsakkoord De korting bedraagt €3,5 mln. en het fonds wordt een gesloten systeem. Als er meer wordt gedeclareerd dan de omvang van het fonds, wordt de overschrijding in aftrek gebracht op het gemeentefonds. Omdat Haarlem veel investeert en uitbesteed is de afgelopen jaren voor een bedrag van € 3 miljoen meer gedeclareerd aan het fonds dan de uitname uit het gemeentefonds. Haarlem was daardoor een voordeelgemeente. Dat valt in 2015 weg als gevolg van het dichtzetten van de regeling. Per saldo is er sprake van een nadeel van € 6,5 mln. Vanwege een geraamde terugloop van investeringen (plafond) en de taakstelling vermindering inhuur, wordt naar verwachting het nadeel in 5 jaar verminderd naar maximaal de korting uit het gemeentefonds
	<u>Algemene uitkering</u>								
	Hoger accres	-916 v	-3.740 v	-2.310 v	-440 v	1.320 n	1.320 n	1.320 n	Op basis van regeerakkoord
	Afroming gemeentefondsuitkering t.b.v. onderwijshuisvesting			2.500 n	2.500 n	2.500 n	2.500 n	2.500 n	
	Terugdraaien uitname voor politieke ambtsdragers			-1.100 v	-1.100 v	-1.100 v	-1.100 v	-1.100 v	
	Uitname vanwege inrekenen lagere apparaatskosten			600 n	1.200 n	1.800 n	1.800 n	1.800 n	Gemeenten ontvangen vanaf 2015 minder middelen voor apparaatskosten. Daarmee loopt de regering vooruit op veronderstelde kostenbesparingen. Onduidelijk is hoe het kabinet zich dit voorstelt. Herindelingen hebben in het verleden niet geleid tot lagere lasten.
	Financiële gevolgen rijksbeleid decentralisaties (AWBZ/WMO/Jeugdzorg)	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n	Consequenties nog niet te berekenen
	Totaal externe effecten Rijk	-521 n	3.155 n	5.985 n	7.855 n	9.615 n	9.015 n	9.015 n	Waaronder BTW-compensatiefonds en AU (accres, onderwijshuisvesting), NIET gekwantificeerd zijn financiële gevolgen decentralisaties sociaal domein



Haarlem

8

C	Totaal potentiële tegenvallers	5.364 n	8.142 n	12.120 n	13.687 n	15.396 n	14.745 n		
PR G A	Potentiële dekkingsmogelijkheden								
	Interne effecten								
	Verlagen kosten van afvalinzameling en riool	pm	v	pm	v	pm	v	pm	v
D	Totaal potentiële meevallers	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n		
E	Bijgestelde meerjarenraming incl. onzekerheden	4.691 n	5.406 n	12.323 n	7.094 n	5.901 n	3.093 n		



Bestuurlijke afspraken over bezuinigingen

De geschetste ontwikkelingen in het geactualiseerde begrotingskader en de algemene reserve vereisen een nieuwe bestuurlijke afspraak, waarin de noodzaak voor aanvullende bezuinigingen wordt afgewogen tegen de afspraken uit het coalitieakkoord over een gezonde financiële positie en de coalitieafspraken dat er geen financiële problemen worden doorgeschoven naar een volgende bestuursperiode.

Vorig jaar heeft het college in de Kadernota 2012 het college het volgende opgemerkt over aanvullende bezuinigingen (blz. 8-9):

“Om structureel meer financiële armslag als gemeente te krijgen, start op korte termijn en in samenspraak met de raad een discussie over de taken van de gemeente. Een onderzoek naar de mogelijkheden om de omvang van de ambtelijke organisatie te verkleinen en waar nodig kwalitatief te verbeteren is reeds gestart.

Politieke uitgangspunten voor de te overbruggen periode

Natuurlijk spant het college zich tot het uiterste in om de tekorten zo beperkt mogelijk te houden.

Gezien de bijzondere situatie waarin we ons ten gevolge van de uit het lood geslagen rijksoverheidsfinanciën bevinden, kan het noodzakelijk zijn om een beroep te doen op de algemene reserve. Het college hanteert daarbij de volgende uitgangspunten;

- 1. Het coalitieakkoord blijft leidend en staat niet ter discussie.*
- 2. Het te bezuinigen bedrag is niet hoger dan de afgesproken € 35 miljoen plus ten hoogste € 8 miljoen extra in de jaren 2013 en 2014.*
- 3. Bij de decentralisaties vanuit het rijk is het uitgangspunt dat het rijksbudget het werkbudget is.*
- 4. Er gelden geen hekken om budgetten en er zijn geen specifieke reserves voor afzonderlijke beleidsvelden (in het verlengde dit uitgangspunt wordt voorgesteld de bestaande Wmo-reserve op te laten gaan in de algemene reserve vanaf 2014).*
- 5. De algemene reserve kan worden aangewend om nieuwe tegenvallers boven het onder 2 genoemde bedrag op te vangen; ze kan ook worden gebruikt als tijdelijke financieringsbron om vernieuwingen mogelijk te maken die zichzelf terugverdienen.*

Conclusie

We zijn goed op weg met de invulling van de in het coalitieakkoord afgesproken bezuinigen. Het ziet er naar uit dat we in staat zullen zijn om de enorme kortingen vanuit Den Haag op een verantwoorde manier op te vangen. Daardoor kan er ook op langere termijn sprake zijn van een financieel beheersbare situatie. Nu het einde van de financiële crisis nog niet in zicht is lijkt het verstandig om ons voor te bereiden op mogelijke nieuwe ongunstige scenario's. Daarom bereiden wij een



Haarlem

10

takendiscussie voor en werken wij aan een ontwerp van een ander type kleinschaliger ambtelijke organisatie. Over beide onderwerpen hopen wij, zodra de voorbereidingen voldoende gevorderd zijn, met u in overleg te treden. “

N.B. De raad zich niet kon vinden in uitgangspunt 4; de reserve Wmo is derhalve *niet* komen te vervallen.

Bovenstaande heeft zich in 2012 vertaald in een kadernota en begroting waarin extra bezuinigingen zijn opgenomen van 2 maal € 8 miljoen voor 2013 en 2014. Ook is het college een takeninventarisatie begonnen ter voorbereiding op te verwachten extra bezuinigingen vanaf 2014.